

Jaarverslag 2022 Stichting Buurtpastoraat Utrecht

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt ons jaarverslag over 2022 en ook is er een nieuwe editie [Verhalen uit de buurt](#) beschikbaar. We spreken de verwachting uit dat hiermee uw nieuwsgierigheid gewekt wordt naar alles waar het buurtpastoraat mee bezig is.

Het jaarverslag beschrijft vooral de organisatorische zaken. Net als in 2022 is er een aparte verhalenbundel gemaakt waarin verhalen van de buurtbewoners en hun leven verteld worden. U kunt deze digitaal lezen of een gedrukt exemplaar opvragen.

In 2022 hebben we nog veel te maken gehad met de nasleep van corona, net als zovelen in onze samenleving. Ook kregen we wederom te maken met ziekte in het team. We zijn er trots op dat de collega's dit onderling hebben opgevangen door, wanneer nodig, taken van elkaar over te nemen.

Blij ook zijn we met de oprechte aandacht vanuit de gemeente Utrecht. Zo kunnen we het belang van ons werk uitleggen en verantwoorden. We blijven de samenwerking opzoeken met partners in de buurt en in de stad; een lijn die we steeds verder uitbouwen.

We weten dat u het werk van de buurtpastores een warm hart toedraagt en danken u voor uw steun en betrokkenheid. Hopelijk leeft u ook in 2023 weer met de buurtbewoners en de werkers mee.

Ineke Loomans

Voorzitter Stichting Buurtpastoraat Utrecht

Utrecht, april 2023

Stichting Buurtpastoraat Utrecht

Boerhaaveplein 199, 3552 CT Utrecht

info@buurtpastoraatutrecht.nl

www.buurtpastoraatutrecht.nl

- **Missie, visie en werkwijze**
- **Bereik van het Buurtpastoraat in 2022**
- **Samenwerken en kennis delen**
- **Verslag van de organisatie**
- **Staat van baten en lasten over 2022**
- **Colofon**

Missie, visie en werkwijze

De missie en visie van Buurtpastoraat Utrecht is: vanuit het Evangelie aanwezig zijn bij kwetsbare mensen in Utrechtse buurten en hen steunen in:

- hun streven naar herstel en behoud van waardigheid
- hun streven naar herstel en behoud van zeggenschap in zaken die hun bestaan bepalen
- hun zoektocht naar perspectief in hun leven en samenleven

We doen dit omdat we geloven dat elk mens beeld van God is; waardevol en de moeite waard. We weten ons geroepen om juist die mensen nabij te zijn die in de samenleving weinig of geen aanzien hebben. We doen dit opdat mensen niet verloren lopen, maar zich opgenomen weten in een gemeenschap – tenminste met ons – waarin we met pastorale zorg een aandacht nabij zijn. We willen liefdevol en trouw recht doen aan de waardigheid van buurtbewoners.

Buurtpastores werken volgens de presentiebenadering. Daarbij is het uitgangspunt: je kunt er niet vóór iemand zijn als je niet mét hem of haar bent. Enkele belangrijke kenmerken van presentie zijn: werken vanuit de relatie; zo open en onbevangen mogelijk naar de ander kijken; aansluiten en afstemmen op wat de ander aandraagt en bezig houdt; trouw en nabij blijven, met liefdevolle aandacht.

De centrale activiteit is spreken met buurtbewoners en hen ontmoeten: thuis, in ontmoetingsruimtes, op straat of door mee op te trekken. Daarbij zijn vorm en ritme ongedwongen, los en alledaags: je weet als buurtpastor van tevoren niet waarover het gesprek zal gaan en wat er verder praktisch te doen staat. Die twee kenmerken ('ongedwongen' en 'open taak') leveren een grote wendbaarheid en ontvankelijkheid op. Ze maken begrijpelijk wat buurtbewoners missen als de buurtpastor wegblijft en waarom dat niet zomaar met telefoon, Zoom, WhatsApp en andere afstandelijke media goedge maakt kan worden. Én het maakt inzichtelijk waarom je van tevoren niet weet welke collega's of andere 'domeinen' ingeschakeld kunnen worden.

De betekenis van deze manier van werken kent drie kernen

1. De buurtpastor schept of is 'de ruimte' waarin de buurtbewoner zich kan tonen en tevoorschijn kan komen. Kenmerken als 'ongedwongenheid', 'alledaagsheid', 'verdunde ernst' et cetera, zijn daartoe behulpzaam of beslissend;
2. De buurtbewoner kan zich vervolgens in die ruimte in zijn eigen taal en tempo uitspreken: ontdekken wat hij of zij eigenlijk zou willen zeggen of vragen, of wie hij/zij zou willen zijn;
3. De buurtpastor leert op deze manier wat hem of haar te doen staat – in twee opzichten: methodisch (wat is mijn taak hier?) en moreel (welk appèl voel en beantwoord ik hier?)

Het centrale begrip in dit geheel is relationaliteit. Dat wil niet zeggen dat de buurtpastor dankzij relationaliteit leert wat hem/haar als buurtpastor te doen staat. De relationaliteit is in zichzelf een (moreel) goed. Daarbij gaan we bij presentie ervan uit dat zowel de buurtpastor als de buurtbewoner zich laten zien en een eigen inbreng hebben. De buurtpastor is geen echoput; in relationeel werken zijn we het zeker niet altijd met elkaar eens. We schuwen de confrontatie niet, waar nodig, en zeggen waar het op staat. 'Vechten' kan een passende vorm van relationeel werken zijn, en dat hoort soms ook plaats te vinden. Ook al keur je iemands gedrag, opvatting of plannen niet goed, dat betekent niet dat je de persoon van de buurtbewoner afwijst. Hij of zij wordt altijd erkend, al wil dat niet zeggen dat je wat iemand doet of denkt inhoudelijk bevestigt.

Bereik van het Buurtpastoraat in 2022

De tabellen geven weer met hoeveel bewoners de buurtpastores hebben opgetrokken en in welke mate er contact is geweest in 2022 (*tussen haakjes de cijfers van 2021*).

Tabel 1 is opgebouwd uit de kopjes bereik, regelmatig optrekken en intensief optrekken. Onder bereik wordt het aantal personen genoemd waarmee in geringe mate contact was.

Daaronder wordt het aantal personen genoemd waarmee we (een periode van) dit jaar regelmatig optrokken en hen ondersteunden door middel van gesprekken en praktische zaken.

Er is ook een groep, waarmee we (een periode) intensief optrokken, omdat er veel speelde bij deze buurtbewoners. Vaak vroegen deze contacten om een extra tijdsinvestering.

Tabel 2 en 3 hebben betrekking op de culturele achtergrond en leeftijd van de buurtbewoners met wie wij dit jaar regelmatig of intensief optrokken.

Tabel 1 Contacten met het buurtpastoraat

aantal personen in 2022 (2021)

Gering contact	451 (478)
Regelmatig contact	230 (232)
Intensief contact	80 (55)
Totaal	761 (765)

Tabel 2 Culturele achtergronden van de opgebouwde contacten

aantal personen in 2022 (2021)

Nederlandse	86 (100)
Marokkaans-Nederlandse	135 (117)
Turks-Nederlandse	36 (18)
overige	53 (52)
Totaal	310 (278)

Tabel 3 Leeftijden opgebouwde contacten

aantal personen in 2022 (2021)

Kinderen (0-12)	68 (56)
Jongeren (13-18)	46 (33)
Jongvolwassenen (19-25)	29 (28)
Volwassenen (26-65)	132 (127)
Volwassenen (65+)	35 (43)
Totaal	310 (287)

Samenwerking en kennis delen

De buurtpastores van Buurtpastoraat Utrecht waren het afgelopen jaar actief in de 1e Daalsebuurt, Geuzenwijk, Kanaleneiland-Zuid, Hoograven Zuid en Rivierenwijk. Dit zijn buurten waarin een groot aantal bewoners woont die te maken hebben met bestaansonzekerheid. Doordat de buurtpastores relationeel werken, worden ze betrokken bij alle onderdelen van leven van de buurtbewoners. Vanuit die betrokkenheid en wat er in de buurt speelt, werken de buurtpastores samen met organisaties die in desbetreffende buurt actief zijn. We hebben inbreng in diverse wijkoverleggen. Ook werken we samen met de verschillende buurtteams in de wijken. Hierin komen situaties van buurtbewoners aan de orde en overleggen we over de meest helpende rolverdeling.

In 2022 hebben de pastores van Geuzenwijk en 1e Daalsebuurt een hernieuwde [exposure](#) in hun buurt gedaan. Dat was gewenst vanwege afwezigheid door ziekte en de ‘coronaperiode’, en ook bedoeld om te bekijken of dit nog steeds buurten zijn waar onze aanwezigheid nodig is. Uitkomst is dat we de komende jaren actief blijven in beide buurten.

Wijkschouw/fietstocht met wijkwethouder Noordwest

In februari werden we gevraagd om mee te doen aan de fietstocht van wijkwethouder Verschuure langs enkele sociaal-maatschappelijke initiatieven, in de wijk Noordwest (Zuilen, Ondiep, Pijlsweerd). De laatste halte van de tocht was het kantoor van Buurtpastoraat Utrecht, waar hij en zijn ambtenaren (nader) kennismaakten met ons. Daarna fietste het gezelschap samen met de buurtpastor naar de 1e Daalsebuurt om ter plekke nog meer toelichting te krijgen.

Diverse Utrechtse raadsleden, onder andere van GroenLinks en CDA, zijn bij ons op werkbezoek geweest. We hebben ze uitgenodigd in de buurten waar wij werken. Door zo midden tussen de mensen in de wijk te zijn, kunnen wij beter overbrengen hoe het is om hier te leven en wat wij zien en horen bij de buurtbewoners.

Wijkprofieloverleggen / buurtagenda

Twee van onze buurtpastores hebben, samen met andere professionals in Utrecht Noordwest, input gegeven voor de buurtagenda's. Wij hebben geprobeerd te illustreren dat buurtbewoners in preciaire situaties nog veel wantrouwen voelen richting gemeente. Daar is wat ons betreft de gemeente aan zet om een beweging te maken richting de buurtbewoner. Ook hebben wij aangegeven dat het voor bewoners die bezig zijn met overleven vanwege armoede, stress en multi-problematiek, moeilijk is (zo niet ondoenlijk) om na te denken over zaken die het algemeen belang van hun buurt betreffen. De gemeente is blij met onze kennis en feedback en gaat daar graag verder met ons over in gesprek en verwerkt dat in hun plannen.

Bijeenkomst over speeltuinen

We hebben meegedacht over de herontwikkeling van speeltuin de Kameleon in de Balkstraat. Vanuit onze ervaring in de buurten, onze ervaringen met de speeltuinen (o.a. Watergeus en Duizendpoot) en onze relaties met buurtbewoners konden we input leveren voor deze plannen. We hebben onder meer aandacht gevraagd voor de speeltuin als ontmoetingsplek, het belang van sociaal makelaars in de speeltuinen, en problemen rondom veiligheid en sociale cohesie.

Veiligheidsoverleg

Per wijk organiseert gemeente Utrecht bijeenkomsten over de Veiligheidsagenda 2023-2026. Ook wij zijn daar bij aanwezig geweest. Het was goed om geïnformeerd te worden over de prioriteiten

die de gemeente de komende jaren wil stellen en om daar met collega professionals en buurtbewoners over in gesprek te gaan. Ook was het goed om beleidsmedewerkers te kunnen informeren over wat wij in de praktijk zien gebeuren en de moeilijkheden waar buurtbewoners tegenaan lopen.

Zo is het voor jongeren die uit de gevangenis komen ongelooflijk moeilijk om een woonplek te vinden; bij hun ouders kunnen ze vaak niet terecht vanwege de kostendelersnorm, waardoor in zo'n gezin meteen financiële problemen ontstaan. Als ze dan (tijdelijk) naar een vorm van maatschappelijke opvang moeten, geen goede zorg kunnen vinden vanwege wachtlijsten, het aanvragen van een uitkering te ingewikkeld is en hun netwerk niks met hen te maken wil hebben, wordt de verleiding om terug te keren naar het criminele circuit veel groter. Te meer als je bedenkt dat 45% van de jongeren die in detentie zitten een lichte verstandelijke beperking hebben, waardoor het voor hen des te moeilijker is hun weg te vinden.

Pilot kinderen, jongeren en criminaliteit

Op Kanaleneiland-Zuid besteedden we extra aandacht aan de relatie met kinderen en jongeren. Er speelt veel in hun leven en er zijn veel risicofactoren waarmee ze opgroeien. Daar kunnen wij weinig aan veranderen, maar we kunnen wel vertrouwenspersoon zijn en een goede band met de kinderen en jongeren opbouwen. Daarmee hopen we een beschermende factor in hun leven te zijn. In 2022 zijn er contacten geweest met zo'n 17 jongens en 8 meisjes, tussen 6 en 15 jaar. De buurtpastor ontmoette ze rondom de kindertuintjes in een van de straten. De kinderen wonen in deze straat of in één van de naburige straten. Ze hebben zeer diverse achtergronden en bij allen is sprake van vermenging van culturele achtergronden.

De leefomgeving van de kinderen gaat achteruit. Dat is te merken aan de plantsoenen langs de flats. Die zijn begin van het jaar opnieuw beplant, omdat de flats in de steigers hebben gestaan en de oude beplanting daardoor helemaal verwoest was. Maar de nieuwe plantjes zijn niet onderhouden, raakten overwoekerd door onkruid en daarna droogde alles uit. Gevolg is dat de jonge aanplant vrijwel helemaal afgestorven is en de perken er leeg, zanderig en vuil uitzien. Voorts is de picknickbank kapot en er zwerft veel vuil door de straat. Alles bij elkaar doet dat iets met de mensen die daar wonen, in ieder geval met de kinderen. Het geeft hen een gevoel van verwaarlozing en minderwaardigheid. Ze vinden het stom en zeggen: "Het ziet er niet uit. Ze laten het gewoon zo... Ik snap er niks van. Waarom houden ze dat niet netjes?" Voor de kinderen is niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor het onderhoud. Ze worden cynisch en denken: "Geven ze wel om ons?" Daardoor geven ze het ook op om te helpen hun leefomgeving netjes te houden.

In de stad

Buurtpastoraat Utrecht heeft naast contacten in de buurten ook veel stedelijke contacten. Zo waren we betrokken bij:

- Het stedelijke platform voor geestelijke verzorging bij crises (GVC).
- De diaconale netwerkoeverleggen geïnitieerd door de Katholieke Caritas Utrecht (KCU)
- Een stedelijke bijeenkomst DOCK
- En een teamlid is de kartrekker van de 'verhalengroep'; dit is een reflectiegroep met Utrechtse collega's uit de sociale sector, waarin het delen en verdiepen van werkervaringsverhalen het uitgangspunt is.

Onderzoek naar impact corona-epidemie

In het voorjaar is ons onderzoek naar de impact van corona op het leven van ‘onze’ buurtbewoners uitgekomen. Dat is digitaal verspreid onder het stedelijk netwerk. Vervolgens zijn in april twee kennissessies rondom de uitkomsten van dit onderzoek gehouden voor Utrechtse sociale partners. De verhalen gaven aanleiding tot het delen van ervaringen, samen zoeken naar wat werkt en onderlinge herkenning. Het onderzoek kent een publieksversie, een beknopt filmpje en een samenvattende tekening. Nieuwsgierig geworden? Op [onze website](#) is het gehele onderzoek te vinden.

Religieuzen, parochies, geloofsgemeenschappen en kerken

Buurtpastoraat Utrecht weet zich verbonden met een brede groep van religieuzen en geloofsgemeenschappen. Dat krijgt op verschillende manieren vorm. Elk half jaar is er een bijeenkomst tussen Buurtpastoraat en religieuzen van verschillende ordes en congregaties. Vanaf de start, ruim dertig jaar geleden, weten we ons met hen verbonden. In 2022 ontmoetten we elkaar weer in gesprekken over het corona-onderzoek en de verhalen uit de eerste verhalenbundel, september 2022. Ook hadden we een ontmoeting met de rooms-katholieke pastoor van Utrecht. Dat gaan we voortzetten; de onderlinge waardering en verbondenheid zijn groot.

In een aantal geloofsgemeenschappen wordt nu en dan gecollecteerd voor het Buurtpastoraat en dan zijn we daar ook persoonlijk aanwezig. Er zijn goede banden met de Oudkatholieke kerk, die ons al jarenlang steunt via ORKA. Ook is er regelmatig overleg met de Katholieke Caritas Utrecht (KCU). De Opstandingskerk in Zuilen koos een andere vorm van solidariteit met ons werk en heeft zich aan wijkbewoners verbonden.

Samenwerken rond de Pech- en mazzelpot

Afgelopen jaar werden een aantal bewoners ondersteund vanuit de Pech- en mazzelpot. We zijn erg blij dat we rond ‘kleine noden’ samenwerken met KCU, GKV, donateurs en het Kansfonds. Eenmalig 50 euro leefgeld of een waardebon voor de supermarkt rond Kerst, of helpen met een tandartsrekening... dat kan een wereld van verschil maken. Waar mogelijk deden we een beroep op gemeentelijke regelingen. Ook doen we regelmatig een beroep op de PCI, de Parochiële Caritas Instelling. In december hebben we een oproep gedaan om energiegelden te doneren aan de Pechpot. Met de ruim 2000 euro die dit opleverde, hebben we veel bewoners in december een extra steuntje in de rug kunnen geven.

Landelijk

Buurtpastoraat Utrecht is ook aangesloten en betrokken bij landelijke netwerken en organisaties: Netwerk Dak, Kansfonds/Fonds Franciscus en de Stichting Presentie.

Verslag van de organisatie

Het werk van Buurtpastoraat Utrecht wordt al jarenlang financieel gesteund door diverse landelijke en lokale instanties en fondsen. Wij weten ons hiermee gedragen door deze partners. Landelijk was er in 2022 steun vanuit Kansfonds (Fonds Franciscus), KNR/PIN, Stichting Rotterdam, Fundatie van de Santheuvel Sobbe, Kerk in Actie en een anoniem fonds. Lokaal weten we ons gesteund door KCU, ORKA, Protestantse Diaconie, de Opstandingskerk en middels collectes in andere kerken.

Gemeente Utrecht en onze brugfunctie

Gemeente Utrecht is een belangrijke partner. Bijna 30% van de begroting bestaat uit subsidie van de gemeente.

Omdat we lang aanwezig zijn in buurten en in het leven van kwetsbare bewoners, raken we betrokken bij hun leefwereld. Een aantal inwoners weet de weg nog niet te vinden naar collega-organisaties (zowel formele als informele organisaties) en soms is een buurtbewoner teleurgesteld in instanties en is de drempel groot. Daar waar mogelijk of wenselijk, gaan we samen met de buurtbewoner na wie er betrokken kan raken, en/of welke organisatie van meerwaarde is. Zo stappen we samen naar het buurtteam, of verbinden we Serve the City aan een bewoner voor wie de klusjes thuis te veel zijn. Soms werken we samen met Handje Helpen.

Daar waar de afstand tot hulpverleningsinstantie te groot is, kan de buurtpastor die samen met de bewoner soms overbruggen. We betrokken de algemene Hulpdienst van U-Centraal bij een buurtbewoner, kregen te maken met de Belastingdienst en met heel veel afdelingen van de gemeente. We spraken met woningcorporaties, tandartsen en huisartsen. Zo krijgen we als vanzelf te maken met de vele organisaties en initiatieven die Utrecht rijk is.

Bestuur

Het bestuur kwam zes maal bijeen en hield een beleidsdag samen met de teamleden over het Zorg Ethisch Model. Zoals altijd was tijdens elke bestuursvergadering tijdens het eerste (inhoudelijke) gedeelte een teamlid aanwezig en bespraken we verhalen uit de buurt. De directeur was aanwezig bij alle bestuursvergaderingen. In het afgelopen jaar is gewerkt aan het verfijnen van de taakverdeling tussen bestuur, team en directeur.

Het aantrekken van nieuwe bestuursleden is ondanks verschillende inspanning nog niet gelukt. Hier gaan we in 2023 verder mee aan de slag.

Klachtencommissie

Noch de interne klachtencoördinator noch de onafhankelijke klachtencommissie is in het verslagjaar benaderd door bewoners met een klacht of een vraag.

Personele inzet in 2022

Titus Schlatmann, buurtpastor Kanaleneiland-Zuid 0,60 fte

Heleen Heidinga, buurtpastor Geuzenwijk 0,67 fte

Elizabeth van Dis, buurtpastor Hoograven-Zuid 0,75 fte

Rutger van Breemen, buurtpastor 1e Daalsebuurt 0,63 fte

Robin de Jong, buurtpastor Rivierenwijk 0,63 fte

Erica Euving, directeur 0,32 fte

Staat van baten en lasten over 2022

Voorlopige Jaarrekening

Inkomsten		Uitgaven	
Subsidies	100.000	Personeel	252.240
Fondsen en partners	196.272	Algemene kosten	26.883
Overige	3.014	Bestuurskosten	2.472
		Huisvesting	3.600
		Activiteiten	723
		Reservering	13.364
Totaal	(299.286)	Totaal	(299.282)

* bedragen in euro's

Colofon

Jaarverslag 2022 en Verhalen uit de buurt zijn uitgaven van St. Buurtpastoraat Utrecht – april 2023

Bestuur

Mevrouw J. H. M. Loomans, voorzitter

Vacant, secretaris

Vacant, penningmeester

De heer G. Rozema, lid

Directeur

Mevrouw drs. E. Euving

Buurtpastores

De heer R. J. J. van Breemen MA

Mevrouw E. J. van Dis MA

Mevrouw H. E. Heidinga BA

De heer R. de Jong MA

De heer drs. T. P. M. Schlatmann

Medewerkers

Frater M. J. Ruitenbergh

Mevrouw J. F. M. Dresens

Eindredactie

Marijke Katsburg

Stichting Buurtpastoraat Utrecht | Boerhaaveplein 199, 3552 CT Utrecht

info@buurtpastoraatutrecht.nl | www.buurtpastoraatutrecht.nl

Bankrekening NL78 RABO 0147 6825 09

Fiscaal nummer 8201.06.811.L.01

De Stichting heeft het ANBI-keurmerk, dus giften en legaten geven belastingvoordeel voor u.